

DE ALPEN, OOK ONZE ZORG!

De Alpen,
het meest bedreigde berggebied ter wereld.

Dit is een uitgave van het Nederlands Alpenplatform

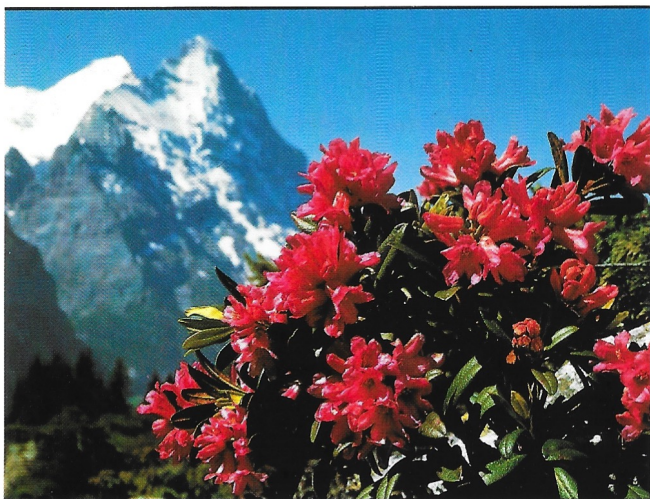
Tijdens een conferentie over de situatie in de Alpen, werd door een groep internationale bergexperts geconcludeerd dat de Alpen het meest bedreigde berggebied ter wereld zijn. De experts vertegenwoordigen alle alpenlanden en internationale organisaties als IUCN — de grootste natuurbeschermingsorganisatie ter wereld — en Unesco.

Hoofdoorzaken van de bedreiging en aantasting van de Alpen zijn luchtverontreiniging en zure regen, wegverkeer, watervervuiling, stuwmeeraanleg en een te hoge toeristische druk. Het totaal van deze bedreigingen veroorzaakt grote schade aan natuur, landschap en het milieu in de Alpen. Onmiddellijke actie is noodzakelijk om deze situatie te verbeteren.

De ANWB, de Nederlandse Ski Vereniging en de Nederlandse Milieugroep Alpen maken zich zorgen over de ontwikkelingen. Temeer omdat natuur, landschap en milieu de basis vormen voor het toerisme. In deze folder worden oorzaken en gevolgen van de huidige bedreigende situatie uitgelegd en wordt aangegeven hoe de toerist door zijn vakantiekeuze en gedrag kan bijdragen aan het behoud van natuur en landschap in de Alpen.

EVOLUTIE OF EXECUTIE?

Miljoenen jaren van evolutie zijn ervoor nodig geweest om de Alpen te maken tot een schitterend natuurgebied met een unieke fauna en flora.

Miljoenen jaren evolutie droegen bij aan unieke fauna en flora.

(Zwitserland)

Wat de natuur eeuwen kost, doet de mens in een paar jaar: het beeld van de Alpen totaal veranderen, vooral ten behoeve van miljoenen winter- en zomertoeristen.

Executie; in enkele jaren takelen de Alpen alarmerend af.

Door al deze veranderingen takelen de Alpen langzaam maar zeker alarmerend af en zijn inmiddels het meest bedreigde berggebied ter wereld. De karakteristieke schoonheid van dit berggebied verdwijnt. Een ramp voor de natuur en uiteindelijk voor de toerist zelf.

CAPACITEIT OF CALAMITEIT?

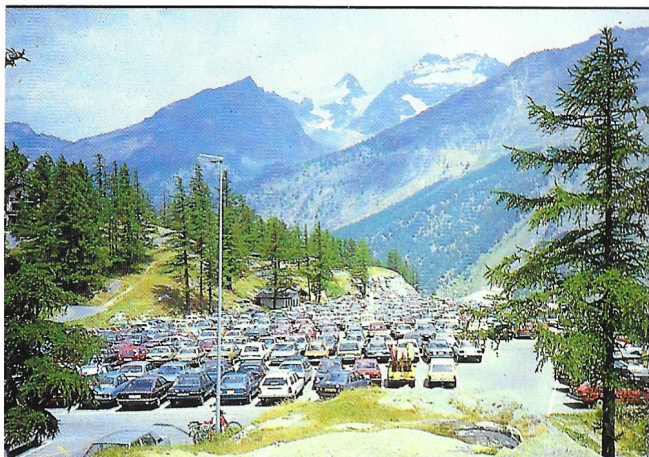
Jaarlijks worden de Alpen door zo'n 100 miljoen mensen bezocht.

De meesten komen per auto. Om de toeristenstroom in zo goed mogelijke banen te leiden, wordt het alpenwegennet steeds verder uitgebreid. Met tot op grote hoogten en tot diep in de dalen enorme parkeerterreinen. Dit massale toerisme brengt de grootschalige bouw van hotel- en zomerhuisjescomplexen met zich mee. En niet te vergeten de aanleg van ontelbare skipisten en kabelbanen.

Het alpentoerisme is seizoentoerisme.

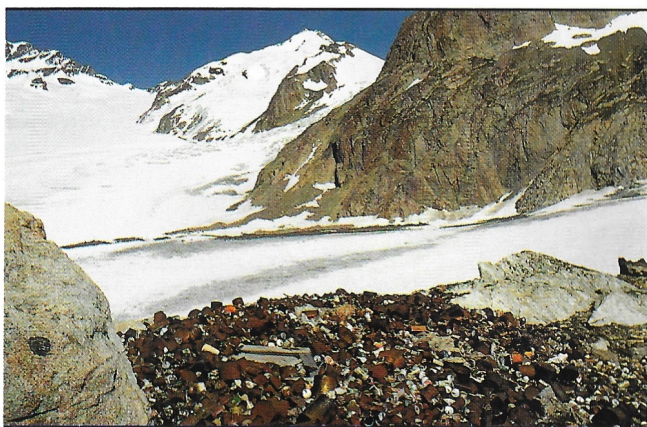
De capaciteit van hotels, appartementen en liften is op

het hoogseizoen afgestemd. De rest van het jaar staat de accommodatie voor een groot deel leeg en zijn liften buiten gebruik.

De meeste toeristen komen per auto.

Toeristen vervuilen de omgeving. Vaak niet zozeer bewust, maar uit gemakzucht. En uit onwetendheid. Rondom berghutten en restaurants groeien vuilnisbelten.

Vuilnisbelten rondom berghutten.

VERSTORING OP TOPNIVEAU

Die 100 miljoen toeristen zoeken het graag hogerop. De hoogste punten worden bereikbaar gemaakt door kabelbanen, bergwegen, hotels en restaurants. Voor de aanleg van steeds nieuwe skigebieden worden bomen gekapt en dient men rotspartijen soms "even" opnieuw te rangschikken.

Geen enkel dorp is aan deze ontwikkelingen ontsnapt. Er zijn inmiddels ruim 40.000 pisten en 14.000 liften en banen aangelegd.

De ruimte die skipisten in beslag nemen komt overeen met de oppervlakte van de provincie Utrecht. Is dat nog niet genoeg?

Onder de niet zelden te dunne sneeuwlaag krijgt het plantendek het zwaar te verduren.

Door pistemachines, bulldozers en twee maal 50 miljoen venijnige ski's.

Overigens is de fraaie winterse skipiste 's zomers kaal en lelijk. Dus niet interessant voor de wandelaar. Waardoor die op zoek moet naar routes, die meer natuurschoon te bieden hebben.

Verstoring, aantasting en vervuiling tot op topniveau.

Nog afgezien van het verlies aan natuurpracht, betekent de aanleg van al deze toeristische voorzieningen een toename van de typische berggevaaren, die catastrofaal kunnen zijn voor de plaatselijke bevolking en toeristen.

Zeker nu ook de Alpen hun dosis zure regen krijgen, die de bossen ernstig aantast.

Een stuk bos werkt immers als een effectieve, natuurlijke "veiligheidsgordel" bij eventuele grondverschuivingen, lawines en overstromingen.

Als bos verdwijnt, nemen lawines en overstromingen toe.

Als de bomen verdwijnen, krijgt het denderend geweld vrij baan. De fraaie natuur en rust lijken verleden tijd.

ALPINISME, PESSIMISME, OPTIMISME?

De onrust onder de bewoners van de alpenlanden is terecht. Overheden beginnen te werken aan maatregelen om de achteruitgang te stoppen. En het proces te beheersen.

Dat lijkt in conflict met commerciële belangen; is het echter op de lange termijn niet.

Als toerist wilt u immers een ongeschonden landschap en behoud van de Alpen.

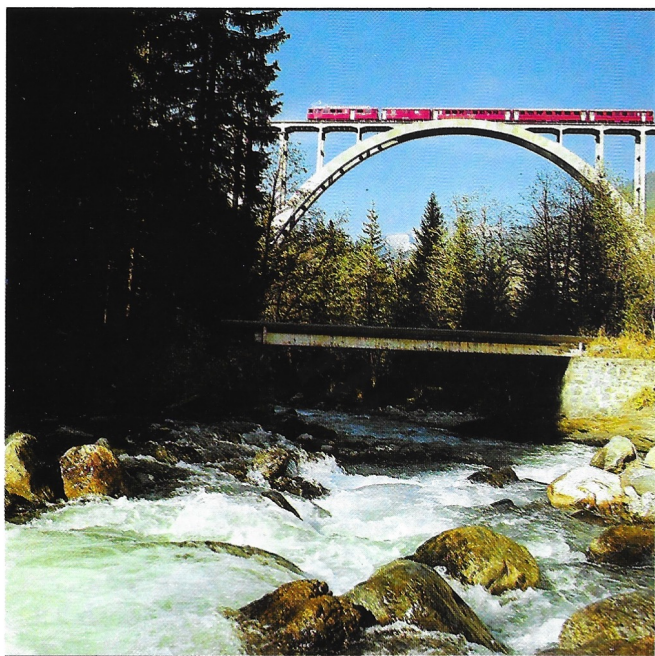
Door dat kenbaar te maken, worden passende maatregelen gestimuleerd. Zoiets heeft natuurlijk alleen zin als ook wij — als toerist — ons aan de nodige gedragsregels houden.

Die regels zijn overigens simpel. Maar u moet er wel even bij stilstaan.

EEN VERANTWOORD ANTWOORD

Als toerist kunt u veel doen om de Alpen te behouden. Waarbij "doen" vooral een kwestie van "laten" is. De volgende gedragsregels zijn belangrijk:

1. Gebruik voor de reis naar uw vakantiebestemming en ter plaatse bij voorkeur het openbaar vervoer. Daarmee reist u meer ontspannen, geniet u extra van het landschap en komt u — als u wilt — gemakkelijker in contact met de plaatselijke bevolking. Terwijl u tegelijkertijd onnodige luchtverontreiniging, lawaai-overlast en andere risico's voor alles wat leeft voorkomt.

(Zwitserland)

Kiezen voor het openbaar vervoer betekent o.a. minder luchtvervuiling en minder lawaai.

2. Ga 's zomers te voet het berglandschap in, ook al zijn er banen en liften, die de weg naar de top gemakkelijker maken. Wandelend ziet u veel meer. Bovendien voorkomt u dat nieuwe liften worden aangelegd waardoor nog meer alpennatuur verdwijnt.
3. Blijf op de aangelegde paden en snij geen bochten af. Want dat leidt tot het verdwijnen van planten en tot extra erosie.
4. Neem alle afval dat tijdens de tocht omhoog ontstaat (blikjes, pakjes, zakjes) mee terug naar beneden.

5. Door spreiding van de vakantie worden de voorzieningen beter benut en blijkt uitbreiding daarvan overbodig. Schade aan natuur en landschap wordt zo voorkomen. Ga dus — als het kan — buiten het hoogseizoen op vakantie; dat scheelt ook in uw portemonnee en beslist in de wachttijden bij liften en bergrestaurants.

6. Speciaal voor skiërs: ga nooit van de geprepareerde pisten en routes af. Dat is niet alleen schadelijk voor de natuur maar ook onveilig voor uzelf.
7. Ski nooit op een sneeuwlaag die zo dun is, dat de planten en struiken eronder zichtbaar zijn. Uw ski's scheren als messen over het plantendek en beschadigen de kwetsbare vegetatie.
8. Het aanbod aan nieuwe vormen van wintersport, die de natuur verstoren en het milieu vervuilen, neemt toe. Denk daarbij aan gletsjerskiën en helipecterskiën (skiën op afdalingen, die alleen per helipecter bereikbaar zijn). De kick die u ervan krijgt, rechtvaardigt de schade nooit, terwijl de geluidsoverlast van helipecters hinderlijk is voor andere toeristen.

Skiën buiten de geprepareerde pisten is schadelijk voor de natuur en onveilig voor uzelf.

TOERISTEN, EGOÏSTEN?

Nee, toeristen zijn geen egoïsten.

Maar dikwijls wel wat onzorgvuldig als gevolg van de zorgeloze vakantiestemming.

Begrijpelijk: maar gevaarlijk.

In de meeste alpenlanden zijn nu natuurreservaten en nationale parken aanwezig. Het toenemend milieubesef zorgt ervoor dat bouwvergunningen voor wegen, hotels, appartementen en kabelbanen, tegenwoordig minder vlot worden afgegeven.

Ook de toeristenindustrie heeft hierbij een eigen verantwoordelijkheid.

Natuurreservaten en nationale parken moeten het kwetsbare alpenlandschap beschermen.

Het beleid verschilt echter van land tot land, zelfs van gebied tot gebied. Waardoor er nog steeds kostbare natuurgebieden en door toeristen geliefde landschappen vogelvrij zijn.

Dit hoeft niet te betekenen dat die plekken verloren zijn. Als u voldoende discipline opbrengt, kan er nog veel gered worden. In uw eigen belang.

RECREËER BEWUST, RESPECTEER DE ALPENRUST

Dit is een uitgave van het Nederlands Alpenplatform:

Stichting Nederlandse Milieugroep Alpen,
Sweelincklaan 17, 5707 RJ Helmond.
Tel. 04920 - 54011

NEDERLANDSE
SKI VERENIGING

Nederlandse Ski Vereniging,
Joh. v. Oldenbarneveltlaan 9, 2582 NE 's-Gravenhage.
Tel. 070 - 3525800

ANWB

Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB,
Wassenaarseweg 220, 2596 EC 's-Gravenhage.
Tel. 070 - 3146435

Koninklijke Nederlandse Alpenvereniging,
Catharijnesingel 56, 3511 GE Utrecht.
Tel. 030 - 334080

Nederlandse Bergsportvereniging,
Van Aerssenstraat 178, 2582 JT 's-Gravenhage.
Tel. 070 - 3500991

De campagne **DE ALPEN, OOK ONZE ZORG !** wordt financieel gesteund door:

**Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en
Visserij**
Directie Natuur, Milieu en Faunabeheer

De Jong Intra Vakanties

Wereld Natuur Fonds

Nederlandse Spoorwegen

**ALP ACTION, Bellerive Foundation,
Zwitserland**

Colofon

Tekst: H. Schollaardt

Vormgeving: Ted Steenbergen

Fotografie: Met dank aan:

Nationaal Zwitsers Verkeersbureau, pag. 1, 3 en 8/M. Viëtor, pag. 5 (boven), 6, 9 en
11/P. Beukenkamp, pag. 7/Info Dienst Wildbiologie, pag. 10 (onder)/
ANWB, pag. 10 (boven)/NMGA, pag. 4 en 5 (onder).

Druk: Chevalier, Hendrik Ido Ambacht.